

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2006-150-0229
Dok.: LBN41676

Besvarelse af spørgsmål nr. 312 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).

Spørgsmål:

”Hvilke overvejelser gør ministeren sig i forhold til en udvidelse af muligheden for at anvende anonyme vidner?”

Svar:

Efter retsplejelovens § 848, stk. 2, nr. 2, kan retten bestemme, at et vidnes navn, stilling og bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed gør det påkrævet, og det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar.

Denne mulighed for at anvende anonyme vidner i straffesager i ganske særlige tilfælde blev indsat ved lov nr. 381 af 6. juni 2002 om ændring af retsplejeloven (Forbedret vidnebeskyttelse).

I bemærkningerne til det pågældende lovforslag, L 139, er det anført, at kravet om, at afgørende hensyn til vidnet gør hemmeligholdelse af vidnets identitet påkrævet, skal anses for opfyldt, når omstændighederne i sagen med styrke taler for, at vidnet kan blive udsat for represalier eller andre ubehageligheder, hvis tiltalte får oplysninger om vidnets identitet. Anonym vidneførelse vil derfor navnlig kunne være relevant i sager om grov og mere organiseret kriminalitet, herunder bandekriminalitet, men bestemmelsen er ikke begrænset hertil.

Det er en betingelse, at begrænsningen i tiltaltes kendskab til vidnets identitet er uden betydning for tiltaltes forsvar. Det indebærer, at det i praksis normalt kun vil være identiteten på såkaldt tilfældige vidner – det vil sige vidner, som ikke har nogen tilknytning til tiltalte – der vil kunne holdes hemmelig.

Denne begrænsning i anvendelsen af anonyme vidner skal ses i lyset af de principielle betænkeligheder, som anvendelse af anonyme vidner rejser. Hemmeligholdelse af et vidnes identitet

hindrer tiltalte i at kunne godtgøre over for retten, at det pågældende vidne har usaglige motiver til at afgive belastende vidneudsagn om tiltalte. Anvendelsen af anonyme vidner indebærer en forøget risiko for, at personer, der ønsker at få ram på en anden, vil komme med falske anmeldelser og vidneforklaringer, som tiltalte på grund af anonymiseringen vil have svært ved at imødegå. Det er derfor også forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at rettens beslutning om anonym vidneførelse i høj grad skal have undtagelsens karakter.

Ud over retsplejelovens regler om vidnebeskyttelse indeholder straffelovens § 123 et strafferetligt værn for vidner mod trusler mv. i anledning af en forventet eller allerede afgivet forklaring til politiet eller i retten.

Ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse mv.) blev strafferammen i straffelovens § 123 hævet fra 6 års fængsel til 8 års fængsel. Formålet med lovændringen var at skærpe straffen for trusler mod vidner mv., således at straffen for overtrædelse af straffelovens § 123 højes med omkring en tredjedel.

Endeligt bør det nævnes, at det i lovforslag nr. L 168 om en domstolsreform m.v. er forudsat, at retterne vil skulle have mere tidssvarende bygninger, som i højere grad er tilpasset de særlige opgaver, der løses ved retterne. Det indebærer bl.a. etablering af vidneventerum.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet ikke, at der er grundlag for at udvide muligheden for at anvende anonyme vidner.